7/7158

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
972

22.08/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 04/07/2005 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-12460 sayılı yazınız,
b) 12/07/2005 tarihli ve 850 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve Şanlıurfa Milletvekili Turan Tüysüz tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/7158 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/7158

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Turan TÜYSÜZ
Şanlıurfa Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/7158 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Ülkemizin, 1949 yılından bu yana kurucu üyesi bulunduğu Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanmış olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine 1954 yılında taraf olduğu; Sözleşmenin uygulanmasını denetleyen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bireysel başvuru hakkını 1987 yılında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin zorunlu yargı yetkisini ise 1990 yılında tanıdığı; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruların genelde 7-8 yılda sonuçlandığı, hâlen sonuçlanan davaların 1990'lı yılların ortalarında ya da ikinci yarısında yapılmış başvurulara dayandığı; Ülkemizin mevzuat ve uygulamalarının Avrupa normları ile tam olarak uyumlu olmadığı dönemde meydana gelen olaylardan kaynaklanan başvurularda yüksek oranda ihlâl kararı verilmesi veya tarafımızdan dostane çözüm yolunun tercih edilmesinin kaçınılmaz olduğu; 2001 yılından itibaren mevzuatımızın ve uygulamalarımızın Avrupa normları ile uyumlu kılmaya yönelik hız kazanan hukuk reformlarını izleyen dönemde yapılan başvuruların sonuçlanması aşamasına henüz ulaşılmadığı;

2004 yılı sonu itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde Ülkemiz hakkındaki başvuru sayısının 9.591 olduğu, bu başvuruların yaklaşık 4.000'inin Hükûmetimize iletildiği; söz konusu başvuruların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin birden fazla maddesinin ihlâl edildiği iddiasını içerdiğinden, konularına göre dökümünün yapılmasının mümkün olmadığı;

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından kabul edilemez bulunan başvurular konusunda yalnız başvuru sahibine bilgi verilmesi nedeniyle, kabul edilemez bulunan başvurulara dair bilgi bulunmadığı; bugüne kadar kabul edilebilirlik aşamasında Hükûmetin görüşünü aldıktan sonra 250 başvurunun kabul edilemez bulunduğu; kabul edilebilir bulunan başvurulardan 49 adedinin lehte, 567 adedinin ihlâl kararıyla ve 231 adedinin ise dostane çözüm yoluyla sonuçlandırıldığı; söz konusu ihlâl kararlarında çoğunlukla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin birden fazla maddesinin ihlâl edildiği belirtildiğinden, başvuruların konulara göre dökümünün yapılmasının mümkün olmadığı;

Bugüne kadar ihlâl kararı ile sonuçlanan başvurular için tek para cinsinden yaklaşık 18 milyon Euro, dostane çözümle sonuçlananlar için tek para cinsinden yaklaşık 15 milyon Euro tazminat ödendiği;

Avrupa Konseyi Delegeler Komitesi tarafından Türkiye'nin uygulamadığı bir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı nedeniyle alınan kararın bulunmadığı; IV. Rum kararı, Güneydoğu başvuruları olarak bilinen güvenlik güçlerinin uygulamaları ile ilgili başvurular ve ifade özgürlüğü başvuruları gibi başvurulara ilişkin bazı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması, uzun dönemde gerçekleştirilebilecek yasal ve idarî önlemlerin alınmasını gerektirdiğinden, kısa sürede sonuçlandırılamadığı; bu nedenle Avrupa Konseyi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Delegeler Komitesi önünde izlenmesinin uzun dönemli olarak sürdürüldüğü; Delegeler Komitesinin belirli dönemlerde bu kararların uygulanması ile ilgili durumu belirlemek üzere ara kararlar kabul ettiği; bu kararların söz konusu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması alanında varsa kaydedilen ilerlemeleri ve hâlen yerine getirilmesi gereken konuları içerdiği ve ilgili ülkeyi kararı uygulamaya davet eden bir nitelik taşıdığı,

Dışişleri Bakanlığının 27/07/2005 tarihli ve 026.21/2005/SPGY/309819 sayılı, Maliye Bakanlığının 29/07/2005 tarihli ve B.07.0.BHM.0.00/4394-12054 sayılı yazıları ile Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan